

Tarımsal Sulama Kooperatifinin elektrik üretimi karşılığında fatura düzenleyip düzenlemeyeceği

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.44.15.01-125[4-2015-1]-38
Tarih	12.11.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 37538499-125[4-2015-1]-38

12/11/2015

Konu : Tarımsal Sulama Kooperatifinin elektrik üretimi karşılığında fatura düzenleyip düzenlemeyeceği

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ek dilekçede, Vergi Dairesi Müdürlüğünün vergi kimlik numarasında kayıtlı tarımsal sulama kooperatifi olduğunuzu, kooperatif üyelerini köyde yaşayanların oluşturduğunu, kooperatifinizin kuruluş amaçlarına bağlı kalarak tarımsal sulama faaliyetinizde kullanmak amacıyla, tesisinizin ihtiyacı olan elektriğin bir kısmını karşılayacak seviyede üretim kapasitesine sahip güneş panellerinden üretilen elektriğin, teknik imkansızlıklar dolayısıylaElektrik Dağıtım A.Ş. iletim hattı üzerinden tesisinize aktarıldığı ve kalan elektrik ihtiyacınızın yine söz konusu Şirketten temin edildiği belirterek, EDAŞ'a verilen elektriğin kooperatifinizin daha önce tahakkuk etmiş ve bundan sonraki dönemlerde de tahakkuk edecek olan elektrik borçlarınıza mahsup

edilip edilemeyeceği, güneş panellerinden üretmiş olduğunuz elektriğin EDAŞ'a tesliminde fatura düzenlemenizin gerekip gerekmediği ile katma değeri vergisi ve kurumlar vergisi yönünden vergiden muaf tutulmanızın mümkün olup olmadığı hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

I-Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde ise tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görölmesine ilişkin hükümler bulunmakta olup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

Tarımsal sulama kooperatiflerinde esas amaç, Devletçe ikmal edilmiş veya edilecek sulama tesislerinden alınacak veya her ne suretle olursa olsun tarım sahalarından çıkarılacak suyun ziraatta kullanılması ile ilgili arazi tesviyesi, tarla başı kanalları, tarla içi sulama ve drenaj gibi zirai sulama tesislerini kurmak veya kurulmuş olan sulama tesislerini işletmek, işlettmek ve bakımını yapmak ve yaptırmaktır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliđinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde muafiyet şartları detaylı olarak açıklanmış, takip eden bölümlerde ise ortak dışı işlemler kooperatif türlerine göre ayrıntılı olarak örneklendirilmiş olup aynı Tebliđin "4.13.1.4. Sadece ortaklarla iş görölmesi" başlıklı bölümünde de;

"Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görölmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır."

açıklamasına yer verilmiştir.

Kooperatifçe yapılan bir işlemin ortak içi işlem olarak dikkate alınabilmesi için; işlem, faaliyet amacına, diğeri bir ifadeyle, kooperatifin ana sözleşmesinde belirtilen uğraşı konusuna dahil olmalıdır ve faaliyet amacına dahil olan işin münhasıran kooperatif ortağıyla yapılması gerekmektedir.

Özelge talep formunuz ekinde alınan "Ana Sözleşme"nin 7 nci maddesinin (e) bölümünde "Sulama hizmetlerinin gerektirdiği elektrik enerjisini temin etmek ve bununla ilgili tesisleri kurmak ve işletmek" kooperatifinizin çalışma konusu olarak sayılmıştır.

Diğer taraftan, Kooperatifiniz ile EDAŞ arasında düzenlenen2014 tarihli ve sayılı Lisanslı Elektrik Üreticileri İçin Dağıtım Sistem Kullanım Anlaşmasının 2 nci maddesinde, söz konusu anlaşmanın Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamında üretim tesisi kuran kişilerin dağıtım sistemini kullanmasına ilişkin hükümleri içerdiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla, özelge talep formunda belirtilen işin bir elektrik üretim taahhüdü olarak değil, dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bir hizmet alımı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, kooperatifinizin ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet konusuna dahil, ticari amaçlı olmayan ve tarımsal sulama faaliyetinizde kullanmak amacıyla, tesisinizin ihtiyacı olan elektriğin bir kısmını karşılayacak seviyede üretim kapasitesine sahip güneş panellerinden ürettiğiniz elektriğin, teknik imkansızlıklar dolayısıyla Elektrik Dağıtım A.Ş. iletim hattı üzerinden tesisinize aktarılması ve kalan elektrik ihtiyacınızın yine söz konusu Şirketten temin edilmesi; üretmiş olduğunuz elektriğin ise daha önce tahakkuk etmiş ve bundan sonra tahakkuk edecek elektrik borçlarınıza mahsup edilmesi işlemi ortak dışı işlem olarak kabul edilmeyecek olup, Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan diğer şartların da sağlanması halinde, kooperatifinizin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanması mümkün olacaktır.

Ancak, güneş panellerinden üretilen elektrik miktarının tarımsal sulama faaliyetiniz için gerekli miktardan fazla olması ve üretim fazlasının üçüncü kişilere satılması halinde "Sadece ortaklarla iş görülmesi" şartı ihlal edileceğinden, kooperatifinize kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirileceği tabiidir.

II- Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin,

-1/3-g maddesinde de, genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu;

hükme bağlanmış, ticari, sınai, zirai faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre tayin ve tespit olunacağı, söz konusu faaliyetlerin

devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin Gelir Vergisi Kanununa göre, anılan Kanunda hüküm bulunmayan hallerde ise Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuata göre belirleneceği; verginin konusuna giren işlemleri yapanların hukuki statü ve kişiliklerinin vergilendirmeye engel teşkil etmeyeceği açıklanmıştır.

Buna göre, Kooperatifinizin ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet konusuna dahil, ticari amaçlı olmayan ve tarımsal sulama faaliyetinizde kullanmak amacıyla, tesisinizin ihtiyacı olan elektriğin bir kısmını karşılayacak üretim kapasitesine sahip güneş panellerinden üretilen elektriğin, teknik imkansızlıklar dolayısıyla iletim hattı üzerinden tesisinize aktarılmasına yönelik Elektrik dağıtım A.Ş. ne teslimi KDV nin konusuna girmemektedir.

Ancak, güneş panellerinden üretilen elektrik miktarının tarımsal sulama faaliyetiniz için gerekli miktardan fazla olması ve üretim fazlasının üçüncü kişilere satılması halinde KDV mükellefiyetinizin tesis ettirileceği ve söz konusu teslimlerde KDV hesaplanacağı tabiidir.

III-Vergi Usul Kanunu Yönünden:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde fatura, "*satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika*" olarak tanımlanmış 231/5 inci maddesinde faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükme bağlanmış, 232 nci maddesinde ise fatura kullanmak mecburiyetinde olanlar sayılmıştır.

Buna göre, kooperatifinizce üretilecek elektrik enerjisinin yine kooperatifinize ait tarımsal sulama işinde kullanılmak amacıyla elektrik dağıtım şirketine verilmesi durumunda müşteriye satılan bir mal veya yapılan bir iş söz konusu olmadığından, bu işlemler nedeniyle fatura düzenlenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026